

Lausunto luonnoksesta palvelujen verkoston kehittäminen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa

Kunnanhallitus 19.10.2026
692/00.04.02/2026

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue pyytää lausuntoja luonnoksesta palvelujen verkoston kehittäminen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa. Lausunnon antamiselle on saatu lisäaikaa 19.10.2026 asti.

Tausta

Keski-Uudenmaan hyvinvointialue on edellisen kerran käsitellyt palveluverkkoaan aluevaltuustossa 2.10.2025.

Hyvinvointialue haki 3.6.2026 alijäämän kattamiskauden jatkamista vuoteen 2029 asti hyvinvointialuelain mukaisesti. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen laatiman talousarvion ja -suunnitelman mukaan alueella on vuoden 2026 lopussa katettavaa alijäämää 120,0 miljoonaa euroa.

Hyvinvointialue on käynyt ministeriön kanssa ennakollisen talouden ohjauksen menettelyn neuvotteluja ja lopputulemana oli, ettei lisäaikaa alijäämän kattamiselle suoraan myönnetty, vaan hyvinvointialueen tulee tarkastella palvelujen järjestämisvastuuta ja palveluverkkoa koko hyvinvointialueen toiminnan ja rahoituksen riittävyyden näkökulmasta.

Hyvinvointialue valmistelee 29.10.2026 valtuuston päätettäväksi tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman palveluverkkosuunnitelman, ja valtuuston päätöksenteon jälkeen hyvinvointialue täydentää alijäämän kattamismääräajan jatkamista koskevaa hakemustaan.

Tavoitteet

Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman mukainen palveluverkkoratkaisu perustuu päivitettyyn visioon palvelujen verkostosta 2035.

Palveluverkkosuunnitelman pääperiaatteena on, että palvelut ovat asukkaiden saavutettavissa palvelupisteiden, liikkuvien palvelujen ja digitaalisten kanavien yhdistelmänä.

Sotokeskukset (5 kpl) toimivat hyvinvointialueen palvelujen tilaverkoston ytimenä.

Erilaiset palvelupisteet ja liikkuvat palvelut täydentävät tarpeen mukaisesti.

Lausunto pyydetään antamaan seuraavien osa-alueiden osalta:

- Palveluverkkosuunnitelman tavoite
- Visio palvelujen verkostosta 2035
- Investoinnit ja kehitystoimet
- Muut suunnitelmaan liittyvät kommentit

Mäntsälän kunta kiittää mahdollisuudesta lausua Keusoten tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman palveluverkkosuunnitelmasta ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Palveluverkkosuunnitelman tavoite

Mäntsälän kunta pitää erittäin perusteltuna ja kannatettavana mallia, jossa hyvinvointialueen ydintoiminnot sijoittuvat viiteen keskeiseen kiinteistöön sisältäen myös Mäntsälän Sote-keskuksen. Muut palveluverkkoselvitystä

varten laaditut skenaariot eivät ole Mäntsälän näkökulmasta toteuttamiskelpoisia.

Visio palvelujen verkostosta 2035

Päivitetty visio palveluiden verkostosta 2035 on erittäin hyvä ja kannatettava. Siinä hyvinvointialueen palveluita keskitetään viiteen keskeiseen kiinteistöön (sote-keskukset) jotka hankitaan tai tuotetaan omaan omistukseen tai vuokrataan pitkäaikaisilla sopimuksilla hyvinvointialueen käyttöön. Sote-keskukset sijaitsevat Järvenpäässä, Hyvinkäällä, Nurmijärvellä, Tuusulassa ja Mäntsälässä. Kunta näkee myös erittäin hyvänä linjauksena sen, että sote-keskukset hankitaan tai tuotetaan omaan omistukseen tai vuokrataan pitkäaikaisilla sopimuksilla. Kunta onkin valmis keskustelemaan esimerkiksi sote-kiinteistön myynnistä hyvinvointialueelle tai vaihtoehtoisesti pitkäaikaisesta vuokraamisesta. Kunta pitää valitettavana linjausta, että Kiljavan sairaala Oy:n tiloista luovutaan. Mikäli osastokuntoutukselle tarvitaan edelleen jatkossa tiloja, on kunta valmis keskustelemaan myös niistä.

Investoinnit ja kehitystoimet

Palveluverkkosuunnitelmassa esitettyyn investointiohjelmaluonnokseen sisältyy mm. Mäntsälän paloasema ja Mäntsälän ikääntyneiden ja vammaispalvelujen asumispalveluyksikkö. Kunta pitää näitä erittäin tärkeinä, tarpeellisina ja yksinomaan kannatettavina investointeina.

Muut suunnitelmaan liittyvät kommentit

Mäntsälän kunta kiinnittää huomiota siihen, että tulevia palveluratkaisuja tehdessä huomioidaan koko hyvinvointialueen alue ja sen asukkaat, jotta myös mäntsäläläisille voidaan taata.

- **Sote-palvelujen yhdenvertaisuus, saatavuus ja saavutettavuus Sote-järjestämislaissa** (4 §) säädetyn mukaisesti: Maantieteellisesti laajan hyvinvointialueen koillisosassa tarvitaan oma sote-keskus. Mäntsälän toimipiste palvelee myös lähikuntien asukkaita. Sähköiset asiointipalvelut eivät korvaa fyysisten lähipalveluiden tarvetta.
- **Kohtuulliset asiointimatkat:** Pohjois-Mäntsälästä ja Koillis-Uudeltamaalta muihin sote-keskuksiin on matkaa jopa yli 50 kilometriä, eikä toimivia julkisia yhteyksiä ole. Asiointikyyteihin oikeutetuilta on vähennetty oikeuksia asiointimatkoihin, mikä heikentää heidän kohdallaan palvelujen saavutettavuutta.
- **Lähipalvelut ja turvallisuus:** Paikalliset palvelut ovat erityisen tärkeitä lapsiperheille, ikääntyneille ja ihmisille, joiden on vaikea kulkea pitkiä matkoja. Mäntsälän terveysaseman läheisyyteen on rakennettu runsaasti ikääntyneiden palveluasumista, joissa tarvitaan lähellä toimivan sote-keskuksen palveluita.
- **Elinvoima ja todelliset kustannukset:** Oma sote-keskus on tärkeä osa kasvavan ja lapsiperheiden sekä ikäihmisten suosiman Mäntsälän palveluja sekä ihmisten turvallisuudentunnetta, kunnan houkuttelevuutta ja kehitystä. Lakkauttamisen säästöt jäävät näennäisiksi, jos asiointimatkat pitenevät, saavutettavuus romahtaa ja palvelutarve siirtyy muualle.

Valmistelija

Kunnanjohtaja Laurila Hannu, hannu.laurila@mantsala.fi

Esittelijä

Kunnanjohtaja Laurila Hannu

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää antaa Keski-Uudenmaan hyvinvointialueelle esittelytekstin mukaisen lausunnon luonnoksesta palvelujen verkoston kehittäminen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa.

Tämän asian osalta pöytäkirja tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Liite 1. Lausuntopyyntö luonnoksesta Palvelujen verkoston kehittäminen osana tuottavuus- ja taloudellisuusohjelmaa

Liite 2. Tuottavuus- ja taloudellisuusohjelman palveluverkkosuunnitelma